

Co nas czeka jeszcze tej wiosny?

Będą nowe konkursy z Funduszy Europejskich dla Wielkopolski. Oceń swoje szanse.

454 sztuki zakupionych nowych autobusów i 121 wybudowanych węzłów przesiadkowych. Taki jest bilans 20 lat członkostwa Polski w UE, jeśli chodzi o inwestycje w transport niskoemisyjny z puli regionalnych programów.

Mobilni w mieście

W każdym większym mieście w Wielkopolsce zakupiono nowe autobusy z funduszy europejskich. Poza ekologicznymi autobusami zainwestowano też w budowę węzłów przesiadkowych, ścieżek rowerowych, tworzenie parkingów oraz wprowadzanie inteligentnych systemów zarządzania ruchem.

Także mniejsze miasta postawiły na ekotransport. Przykładem jest Czempiń, który w perspektywie 2014-2020 wybudował węzeł przesiadkowy, a obecnie pozyskał rekordowe (liczące blisko 21 mln zł) dofinansowanie na kontynuację tych zadań. W gromie szczęśliwców jest także Kościan i dwa powiaty: średzki i rawicki.

Teraz przed szansą staną pozostałe samorządy. Już mogły aplikować w konkursie na rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej. To okazja na zakup taboru zero- oraz niskoemisyj-

FOT. ARCHIWUM OPERACJI WENEFICJENTA

Transport niskoemisyjny i klimat to dwa obszary, które zdominują najbliższe konkursy z FEW.

nego, jak również na realizację działań związanych z budową lub modernizacją infrastruktury, np. zajezdni i przystanków. Wsparciem objęte będą także inwestycje w centra przesiadkowe, parkingi.

Podobny konkurs, z oddzielnym budżetem, ogłoszony

jest dla samorządów tworzących pięć ZIT-ów (MOF Gniezna, MOF Konina, ZIT OF Koła i Turku, MOF Leszna, MOF Piły). Z kolei od 30 kwietnia swoje projekty na rozwój zrównoważonej mobilności miejskiej będzie mogła złożyć aglomeracja kalisko-ostrowska.

Na zmiany klimatu

Zmiany klimatyczne postępują w zaskakującym tempie. Pociągają za sobą poważne skutki społeczne i gospodarcze. Średni koszt klęsk żywiołowych w krajach UE podwoił się z 8 mld euro rocznie w latach 80. ubiegłego wieku do

16 mld euro w ostatniej dekadzie. W 2023 roku, czyli w najgorętszym roku na świecie, te wydatki osiągnęły 40 mld euro.

Naukowcy nie pozostawiają złudzeń – tych procesów nie da się zatrzymać. Możemy natomiast dostosować się do nowych realiów. Jak to zrobić? Wykonując małe kroki. Budując np. zbiorniki wodne do magazynowania i wykorzystywania wody opadowej, tworząc zieloną infrastrukturę, wprowadzając więcej zieleni, „odbetonowując” przestrzeń miejską.

Na takie projekty można pozyskać dotacje z UE. Pod koniec kwietnia rozpoczną się dwa nabory: z puli ogólnej oraz dedykowanej dla pięciu ZIT-ów (MOF Gniezna i Konina, ZIT OF Koła i Turku, MOF Leszna i Piły).

Ponownie organizacje społeczne działające w regionie będą mogły ubiegać się też o dotację na budowanie społeczeństwa obywatelskiego. Więcej informacji o tych konkursach można znaleźć na stronie funduszeue.wielkopolskie.pl.

Zachęcamy także do śledzenia stron lokalnych grup działania. W kwietniu można spodziewać się naborów na inwestycje w drobną infrastrukturę oraz projekty społeczne. MARK

Jesteśmy na podium

Program Funduszy Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027 wyraźnie przyspiesza.

Po dwóch latach od ogłoszenia pierwszych konkursów przeprowadzono 165 naborów, w których złożono łącznie 2243 wnioski, co przełożyło się na 724 podpisane umowy (dane na dzień 18 marca 2025 r.).

Większość eurofunduszy jest już ulokowana w zakończonych, trwających lub planowanych konkursach, co oznacza tylko niewielką możliwość ewentualnych przesunięć albo wygospodarowania środków na inne działania. Dobrze to widać, gdy porówna się najnowsze dane województwa w zakresie wykorzystania alokacji w umowach.

Jesteśmy na trzecim miejscu wśród regionów pod względem kontraktacji programów regionalnych (45,25 proc.). Co więcej, wciąż liderujemy w zakresie Europejskiego Funduszu Społecznego (61,07 proc.), a drudzy jesteśmy w gronie regionów powęglowych, które wdrażają Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (51,87 proc.) – podsumowuje marszałek Marek Woźniak.

Te wartości w naszym unijnym programie będą podwyższone w najbliższych miesiącach. W trakcie oceny są duże projekty termomodernizacyjne, kulturalne, rewitalizacyjne czy z obszaru infrastruktury B+R. MARK

Komitet monitorujący przyjął zmiany w programie

Uproszczenia i nowa forma wsparcia dla przedsiębiorców oraz duże inwestycje w kulturę. Tak, w dużym skrócie, można powiedzieć o zmianach w programie Funduszy Europejskie dla Wielkopolski, które 18 marca zatwierdził komitet monitorujący.

Na początku roku komitet upoważnił zarząd województwa do rozpoczęcia nieformalnych negocjacji z KE w sprawie zmian w programie regionalnym. Były one następstwem tzw. przeglądu śródkoncowego. Mówiąc najogólniej – to sprawdzenie, jak wydawane są unijne pieniądze w Wielkopolsce. Dzieje się tak, aby usprawnić wdrażanie FEW w następnych latach i do-

pasować do zmieniającej się rzeczywistości. Po serii spotkań i konsultacji wypracowano ostateczne zmiany.

Przebiegały one w ścisłej współpracy i partnerstwie. Dziękuję wszystkim, którzy zaangażowali się w ten proces – mówi marszałek Marek Woźniak po zatwierdzeniu zmian w programie.

Dotyczą one kilku obszarów. Na pierwszy plan wysuwa się rezygnacja z poręczeń w instrumentach finansowych dla przedsiębiorców. Powodem są skomplikowane zasady ich wdrażania i rozliczania. W podobnym kierunku podąża zdecydowana większość regionów w kraju. Istotną nowość czeka na przedsiębiorców z Wielkopolski wschod-

Čłonkowie KM FEW jednogłównie poparli zmiany.

niej. Do Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji wprowadza się instrumenty finansowe i zabezpiecza na ten cel 15 mln euro.

Nie tylko dotacje unijne są ważnym narzędziem finansowania inwestycji. Instrumen-

ty zwrotne są szansą dla regionów i mniejszych ośrodków na zbudowanie kapitału, który w sytuacji wygaśnięcia wsparcia dotacyjnego pozwoli efektywnie wpływać na

rozwój gospodarczy – mówi Grzegorz Potrzebowski, dyrektor Departamentu Polityki Regionalnej UMWW w Poznaniu, który jednocześnie przypomina, że Wielkopolska była pionierem takiego myślenia. Przykładem było uruchomienie w perspektywie 2007-2013 inicjatywy JEREMIE.

Będą też zmiany w projektach społecznych. Pierwsza dotyczy nazewnictwa: dotychczasowe mieszkaniach chronione zostaną zastąpione mieszkaniami wspomagającymi i treningowymi. Pojawiają się też dodatkowe usługi zdrowotne. Będzie można je realizować w projektach skierowanych do osób zagrożonych bezdomnością i rodzin z pieczy zastępczej.

Dodane zostaną nowe projekty o znaczeniu strategicznym, przede wszystkim szkuje się duże wsparcie dla kultury. Nowe inwestycje obejmą budynek Akademii Muzycznej i wyposażenie Teatru Muzycznego w Poznaniu, a także przekształcenie dawnej ocetowni w Lesznie na siedzibę muzeum.

Z kolei na terenie Wielkopolski wschodniej ma być realizowany „Projekt Wrenka”. Inwestycja dotyczy przekształcenia terenów pokopalnianych i nadania nowych funkcji społecznych, gospodarczych oraz środowiskowych terenem zdegradowanym po byłej bazie kopalni Adamów w miejscowości Wrenka (gmina Turek). MARK

Pomogą w zmianie społecznej

Jak inwestować w mieszkańców Wielkopolski wschodniej?

Transformacja to nie tylko zmiany gospodarcze, ale również inwestowanie w ludzi – ich edukację, zdrowie psychiczne i rozwój społeczny. Te aspekty są uwzględnione w projekcie „Wsparcie zmiany społecznej w Wielkopolsce wschodniej”, który zainaugurowano 18 marca w Koninie.

Kompleksowo

Ryzyko utraty pracy i związane z tym kryzysy psychiczne – to najczęstsze obawy, które wymieniają pracownicy branży wydobywczo-energetycznej z subregionu konińskiego. Ale krąg osób z podobnymi problemami może być znacznie większy. W związku z tym tak ważne było przygotowanie kompleksowego programu wsparcia.

Tego zadania podjął się Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej w Poznaniu, który na przedsięwzięcie, trwające do grudnia 2029 roku, pozyskał prawie 12 mln zł z UE. Oferta projektu skierowana jest do kadry samorządów i instytucji polityki społecznej, a także bezpośrednio do mieszkańców, w tym dzieci i młodzieży.

Konferencja w Koninie zgromadziła przedstawicieli różnych sektorów życia społecznego.

Co się za nią kryje? To szkolenia, warsztaty i programy rozwojowe dla kadry polityki społecznej z obszaru zarządzania zmianą, przeciwdziałania kryzysom psychicznym oraz przemocy domowej, wzmocnienia kompetencji liderów i innych kompetencji osobistych.

Trzy ścieżki wsparcia

Projekt zakłada trzy ścieżki wsparcia. Pierwsza obejmuje bezpłatne szkolenia i programy rozwojowe dla mieszkańców (np. z przeciwdziałania

przemocy, profilaktyki samotności, uzależnień, zdrowia psychicznego). Drugi moduł to granty (nawet do 500 tys. zł) dla dwudziestu samorządów na utworzenie nowej usługi społecznej w środowisku lokalnym. Środki będą dostępne już w przyszłym roku. I co ważne, wkład własny nie będzie wymagany. Trzeci moduł to Akademia Zmiany Społecznej – cykl szkoleń dla 48 osób rozwijających kompetencje komunikacyjne, przywódcze oraz umiejętności zarządzania procesem zmiany.

Uczestnikami akademii mogą być przedstawiciele instytucji polityki społecznej, systemu oświaty oraz organizacji pozarządowych pracujących na terenie powiatów konińskiego, konińskiego, tureckiego, ślępeckiego i miasta Konin. Warsztaty pozwolą wzmocnić kompetencje osobiste uczestników, które następnie będą mogli oni wykorzystać w procesie zarządzania zmianą społeczną w swoich gminach. Rekrutacja rozpoczyna się w tym miesiącu.

MARK

Spędź weekend majowy z funduszami

Od muzyki po dobry film i spektakl. Tego wszystkiego będzie można doświadczyć już 9 i 10 maja w ramach „Dni Funduszy Europejskich”. Wydarzenia odbywać się będą w różnych częściach Wielkopolski.

W Poznaniu zapraszamy do Polskiego Teatru Tańca na specjalny spektakl muzyczny. Miłośnicy dobrych książek powinni wybrać się do Miejskiej Biblioteki Publicznej w Lesznie (przy placu Metziga), gdzie odbędzie się przedstawienie i warsztat. Koncert „Film muzyką nakręcony” to z kolei jedna z propozycji Centrum Kultury i Sztuki „Oskard” w Koninie.

Także Muzeum w Lewkowie Zespół Pałacowo-Par-

kowy szykuje moc atrakcji, w szczególności interesujące mogą być koncert i warsztaty artystyczno-kulinarne. Pozostając w klimatach smacznej kuchni, warto w te dni odwiedzić skansen Olandia w Prusimiu i wziąć udział w festiwalu grillowym.

Z kolei miłośnicy dobrej muzyki – zwłaszcza klimatu jazzowych – powinni wybrać się do Muzeum Staszica w Pile, aby wysłuchać koncertu, na którym nie zabraknie znanych utworów A. Zauchy i Z. Wodeckiego, ale w nowych aranżacjach.

Więcej ofert można znaleźć na stronie www.dnifunduszy.eu. Organizatorem wydarzeń jest Ministerstwo Funduszy i Polityki Regionalnej we współpracy z regionami. Przypomnijmy, że nasze województwo stworzyło nową nazwę i logo imprezy, która wcześniej funkcjonowała pod nazwą „Dni Otwarte Funduszy Europejskich”.

MARK

Ważny głos ludzi

Jaki ma być budżet UE po 2027 roku? Weź udział w konsultacjach, które potrwają do 7 maja. To ważny głos, bo może on również dotyczyć polityki spójności, z której finansowany jest program Fundusze Europejskie dla Wielkopolski 2021-2027.

Komisja Europejska przygotowuje kolejny długoterminowy budżet UE, który będzie obowiązywał od 2028 r. Komisja chce opracować prostszy, bardziej skoncentrowany i bardziej reaktywny dokument, odzwierciedlający

priorytety strategiczne Unii.

W związku z tym, w celu zebrania opinii zainteresowanych stron o sposobach optymalnego wykorzystania budżetu UE, komisja rozpoczęła konsultacje. Zaprasza wszystkich Europejczyków do wyrażenia zdania w sprawie przyszłego budżetu i polityk, które powinna wspierać, przed przedstawieniem formalnego wniosku w lipcu 2025 r.

Aby wziąć udział w konsultacjach publicznych, należy wypełnić kwestionariusz online. Jest on dostępny na stronie ecas.ec.europa.eu.

MARK

Fundusze europejskie na skróty

► **Kawęczyn:** 17 marca oficjalnie otwarto Przedszkole Gminne „Kasztanowe Ludki” w Kowalach Pańskich. Placówka została rozbudowana i zmodernizowana, wyposażona w odpowiednie meble oraz nowoczesny sprzęt multimedialny. Wyplantowano teren i położono kostkę brukową przed budynkiem, wykonano parking i plac zabaw, całość ogrodzono. Wsparcie unijne na ten cel to prawie 1,8 mln zł.

FOT. Z ARCHIWUM BENEFICENTA

► **Września:** posadzą 105 drzew, 11.295 krzewów oraz 11.319 bylin, traw, pnączy i roślin cebulkowych. Te nasadzenia pojawią się w miejscowym parku im. J. Piłsudskiego, gdzie trwają prace rewitalizacyjne. Przebudowane zostaną również istniejące ścieżki, zamontowana będzie nowa fontanna pływająca na stawie, a cały teren zielony zyska automatyczne nawodnienie. Będą też pergole parkowe oraz nowe ławki i kosze. Inwestycja uzyskała wsparcie UE.

► **Ślupca:** w Starostwie Powiatowym podpisano umowę na budowę nowoczesnego budynku kształcenia praktycznego dla Zespołu Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych w Zagorowie. Inwestycja warta prawie 7,5 mln zł otrzymała unijne dofinansowanie. Wykonawca ma 15 miesięcy na jej realizację. Budynek znacząco podniesie jakość edukacji zawodowej i umożliwi uczniom zdobycie praktycznych umiejętności w warunkach zbliżonych do rzeczywistego środowiska pracy.

► **Kostrzyn:** w centrum miasta – dokładnie między ul. Wrzesińską a drogą krajową nr 92 – ruszyła budowa zbiornika wodnego. Powierzchnia planowanego zbiornika to około 1,6 ha lustra wody, a cała inwestycja realizowana będzie na powierzchni 2,15 ha. Projekt z unijnym wsparciem ma zostać zrealizowany w tym roku.

► **Miejska Górka:** kończą się prace związane z budową nowego przedszkola. W środku trwa m.in. montaż grzejników, oświetlenia, wyposażania kuchni, a na zewnątrz powstaje parking z drogą wewnętrzną. Wkrótce rozpocznie się montaż urządzeń na placu zabaw. W ostatnim etapie budynek zostanie wyposażony w meble, dywany i pomoce edukacyjne dla najmłodszych. Nowe przedszkole i żłobek otworzą się we wrześniu 2025 r., a inwestycję wsparły fundusze z UE. Obiekt wygląda naprawdę pięknie!

► **Kazimierz Biskupi:** to ma być kolejna atrakcja na ziemi konińskiej i jednocześnie raj dla turystów. Gmina Kazimierz Biskupi pozyskała prawie 25 mln zł z UE na zagospodarowanie terenu przy zbiorniku w Kozarzewku. Planowana jest budowa plaży, promenady, wieży widokowej w kształcie ślimaka, pola kempingowego oraz 7 km tras pieszo-rowerowych. Jedną z głównych atrakcji będzie 400-metrowa kładka prowadząca na wyspę, gdzie znajdują się platforma widokowa, oświetlone balustrady i kameralna plaża.

► **Mosina:** trwa przebudowa Przedszkola nr 3. Inwestycja została podzielona na dwa etapy. W pierwszym będzie rozbudowywane istniejące przedszkole – powstanie placówka z czterema oddziałami dla maksymalnie 100 dzieci i kilkunastu pracowników. W drugim etapie rozpocznie się rozbudowa części istniejącego budynku oraz jego dalsza rozbudowa. Powstaną m.in. dwa oddziały żłobkowe dla 30 dzieci. Projekt otrzymał dofinansowanie z kilku źródeł, w tym ponad 3 mln zł dotacji z UE.

MARK